

Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd om avgifter;

ESVFA 2022:5

beslutade den 16 november 2022.

Ekonomistyrningsverket föreskriver följande med stöd av 31 § avgiftsförordningen (1992:191) och beslutar följande allmänna råd.

Inledning

1 § Denna författning innehåller föreskrifter och allmänna råd till avgiftsförordningen (1992:191).

Tillämpningsområde

Allmänna råd till 1 a § förordningen

Bestämmelserna i avgiftsförordningen (1992:191) gäller för myndigheter som bedriver avgiftsbelagd verksamhet oavsett om inkomsterna disponeras av myndigheten eller inte.

Rätten att ta ut avgifter

Allmänna råd till 3 § förordningen

Utöver de avgifter som en myndighet tar ut med stöd av ett särskilt bemyndigande kan en myndighet ta ut avgifter med stöd av de generella bemyndiganden som ges i 4 och 15 §§ avgiftsförordningen (1992:191).

Rådgivning och annan liknande service – föreskrifter till 4 § förordningen

2 § Innan en myndighet beslutar om att ta ut en avgift för rådgivning eller annan liknande service ska myndigheten pröva att

1. tjänsten är förenlig med myndighetens uppgift, och
2. tjänsten innebär en service som går utöver den hjälp som ska lämnas enligt 6 och 8 §§ förvaltningslagen (2017:900).

Utrustning

Allmänna råd till 4 § förordningen

Bemyndigandet avser uthyrning eller liknande av utrustning. Bestämmelser om försäljning av utrustning finns i förordningen (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom.

Offentlig inköps- och resurssamordning

Allmänna råd till 4 § förordningen

Rätten att ta ut avgift för offentlig inköpssamordning innebär att en myndighet som har kostnader för att till exempel sluta avropsavtal med en leverantör får ta ut ersättning för detta.

Offentlig resurssamordning innebär att en myndighet samordnar sitt resursutnyttjande avseende varor och tjänster med en annan statlig myndighet, en kommun eller en region. Skriftliga överenskommelser eller avtal om samordningen bör träffas mellan de berörda parterna. Ansvarsfördelningen mellan myndigheterna bör läggas fast.

Automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift

Allmänna råd till 4 § förordningen

Enligt tryckfrihetsförordningen är en myndighet skyldig att på begäran lämna ut en kopia eller utskrift av allmän handling om denna inte är sekretessbelagd. Myndigheten är emellertid enligt samma författning inte skyldig att tillgodose önskemål om att få utskriften uppställd på ett visst sätt eller i viss form i större utsträckning än vad som följer av lag. Bemyndigandet ger en myndighet stöd för att ta betalt för uppgifter som på begäran lämnas ut på något annat lagringsmedium än papper.

Tjänsteexport

Allmänna råd till 4 § förordningen

Tjänsteexport är sådana tjänster som inom eller utom riket tillhandahålls av närmare i utlandet.

Verksamhet av mindre omfattning – föreskrifter till 4 § förordningen

3 § Vid en bedömning av om verksamheten är av mindre omfattning ska de sammanlagda intäkterna under budgetåret enligt 4 § 1–10 avgiftsförordningen (1992:191) ställas mot de totala förvaltningskostnaderna för myndigheten under året. Om intäkterna under en längre tid än två år överstiger ett belopp som motsvarar fem procent av de totala kostnaderna ska verksamheten inte anses vara av mindre omfattning.

Allmänna råd till 4 § förordningen

Förvaltningskostnader för myndigheten är normalt de kostnader som redovisas under avsnittet Verksamhetens kostnader i myndighetens resultaträkning.

Verksamhet av tillfällig natur – föreskrifter till 4 § förordningen

4 § För verksamhet av tillfällig natur finns inga begränsningar för hur stora intäkterna får vara. Det är först när intäkterna som tas ut med stöd av 4 § avgiftsförordningen (1992:191) totalt sett inte kan anses vara av mindre omfattning som myndigheten behöver undersöka om en del av dessa är av tillfällig natur. Om så är fallet ska myndigheten beräkna om intäkterna, exklusive intäkter av verksamhet av tillfällig natur, härrör från verksamhet av mindre omfattning.

Beräkning av avgifter – föreskrifter till 5 § förordningen

5 § För att uppnå full kostnadstäckning i respektive avgiftsbelagd verksamhet ska myndigheten beräkna avgiftsnivån så att den långsiktiga självkostnaden täcks. Detta innebär att avgifterna ska beräknas så att intäkterna på ett eller några års sikt täcker samtliga med verksamheten direkt eller indirekt förenade kostnader.

Allmänna råd till 5 § förordningen

För varor och tjänster som en myndighet avgiftsbelägger med stöd av 4 § 1–9 avgiftsförordningen (1992:191) får myndigheten själv bestämma om avgifterna ska sättas så att hela eller bara en del av självkostnaden täcks. Vägledande vid valet av prissättningsprincip är att denna inte bör motverka syftet med verksamheten.

Om verksamheten är konkurrensutsatt bör myndigheten beräkna avgifterna så att självkostnaden täcks. I vissa fall, då det är svårt att beräkna självkostnaden, kan myndigheten ta ut en avgift motsvarande marknadspriset.

Av 5 § första och andra styckena avgiftsförordningen följer att myndigheten själv får bestämma avgiftens storlek för tjänsteexport så att full kostnadstäckning uppnås.

Underlag för avgiftssamråd – föreskrifter till 7 § förordningen

6 § Myndigheten ska följa Ekonomistyrningsverkets anvisningar om underlag för avgiftssamråd.

Samråd om väsentligt förändrad eller ny avgift – föreskrifter till 7 § förordningen

7 § Samråd om väsentligt förändrad eller ny avgift ska genomföras före beslut om avgiften.

En avgift ska anses vara väsentligt förändrad om avgiftskonstruktionen ändras väsentligt eller om avgiftsnivån höjs eller sänks väsentligt i förhållande till senast genomfört samråd.

Om en avgiftsbelagd verksamhet tas över av en myndighet från en annan ska berörda avgifter anses vara väsentligt förändrade.

Allmänna råd till 7 § förordningen

Med avgiftskonstruktion avses hur avgiften utformas, till exempel som fast pris eller löpande räkning.

Vid bedömning av om avgiften är väsentligt förändrad bör hänsyn tas till hur mycket förändringen påverkar den som betalar avgiften.

Regelbunden översyn av tillämpad avgiftsklass – föreskrifter till 10 § förordningen

8 § Myndigheten ska åtminstone vart femte år se över att rätt avgiftsklasser tillämpas för myndighetens ansökningsavgifter enligt 10 § avgiftsförordningen (1992:191).

Betalning av ansökningsavgift – föreskrifter till 11 § förordningen

9 § Avgiften ska betalas till den myndighet som tar emot ansökan, även om den myndigheten ska överlämna ansökan till en annan myndighet som slutligt ska avgöra ärendet.

Återbetalning av ansökningsavgift

Allmänna råd till 13 § förordningen

Återbetalning bör endast komma i fråga om ett uttag av full avgift i det enskilda fallet skulle vara oskäligt.

Skriftligt beslut om avgifter för kopior, bevis och registerutdrag m.m.

Allmänna råd till 23 § förordningen

Myndigheten behöver endast fatta ett särskilt skriftligt beslut om avgiften när ett sådant begärs.

Avgiftsinkomster som får disponeras

Allmänna råd till 25 a § förordningen

Bestämmelserna i 25 a § avgiftsförordningen (1992:191) gäller endast för sådan avgiftsbelagd verksamhet där avgifterna helt eller till en bestämd del beräknas täcka verksamhetens kostnader och där myndigheten har rätt att disponera avgiftsinkomsterna.

Med räkenskapsårets resultat avses här det överskott eller underskott som sammantaget har uppstått i en myndighets avgiftsbelagda verksamheter.

Med omsättning avses de totala avgiftsintäkterna under räkenskapsåret i dessa avgiftsbelagda verksamheter.

Om summan av balanserat resultat och räkenskapsårets resultat innebär ett ackumulerat överskott som motsvarar mer än 10 procent

av omsättningen enligt ovan, ska myndigheten föreslå regeringen hur hela det ackumulerade överskottet ska disponeras.

Avgiftsinkomster som inte får disponeras

Allmänna råd till 25 b § förordningen

Bestämmelserna i 25 b § avgiftsförordningen (1992:191) gäller enbart för offentligrättsliga bruttoredovisade avgifter med bestämt ekonomiskt mål där regeringen i budgeten för avgiftsbelagd verksamhet i regleringsbrevet har begärt att både intäkter och kostnader ska redovisas för verksamheten. Har regeringen bara krävt att till exempel intäkter ska redovisas gäller inte kravet att lämna upplysningar om ackumulerade över- eller underuttag.

Offentligrättsliga avgifter används här i samma betydelse som belastande avgifter.

Procentsatsen för det ackumulerade över- eller underuttaget ska beräknas i förhållande till avgiftsintäkterna för respektive avgiftsbelagd verksamhet.

Undantag

10 § Ekonomistyrningsverket kan i enskilda fall pröva och meddela undantag från dessa föreskrifter.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 januari 2023.
 2. Genom författningen upphävs Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd (ESV Cirkulär 1998:6) till avgiftsförordningen (1992:191).

På Ekonomistyrningsverkets vägnar

CLAS OLSSON

Gunilla Nordlén